PCA INFO

wydarzenia
opinie
perspektywy

NR 22
Grudzień 2020

Temat numeru: COVID-19
Funkcjonowanie akredytacji w czasie pandemii
str. 6

Jak akredytacja pomaga dbać o bezpieczeństwo żywności
str. 20

2020

Polskie Centrum Akredytacji

niepodległa
POLSKA STULECIE ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

Spis treści

Słowo wstępne dyrektora PCA 4

Temat numeru: COVID-19

Funkcjonowanie akredytacji w czasie pandemii 6

Komunikacja w czasach koronawirusa: wyzwania i szanse 8

Udział akredytowanych jednostek w certyfikacji środków ochrony indywidualnej 10

Rozmowa numeru

Najważniejsi są pracownicy i wzajemne zaufanie 13

Działalność akredytacyjna

Akredytacja laboratoriów w nowych uwarunkowaniach 17

Jak akredytacja pomaga dbać o bezpieczeństwo żywności 20

Reforma systemów oceny zgodności i nadzoru rynku 22

Certyfikacja systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji – zmiana wymagań 22

Działania komunikacyjne

Rośnie zainteresowanie tematyką akredytacyjną 23

Wybrane aspekty współpracy międzynarodowej

Nowe porozumienie między PCA i TAF 26

Planowane porozumienie z Uzbekistanem 26

Nowe władze EA 27

Działalność szkoleniowa

Szkolenia otwarte PCA w czasie pandemii COVID-19 28

Akredytacja w liczbach 29

Słowo wstępne dyrektora PCA

Szanowni Państwo!

Dobiega końca trudny rok 2020 – rok, w którym przyszło nam się zmierzyć z niezwykłym wyzwaniem: globalną pandemią. Nasza rzeczywistość praktycznie w każdym aspekcie – mam ma myśli wymiar społeczny i gospodarczy, ale także indywidualny – została zdominowana przez pandemię. Diametralnie zmieniło się nasze życie: musieliśmy nauczyć się funkcjonować w warunkach reżimu sanitarnego, a dystans społeczny, biorąc tak po ludzku – ogromnie uciążliwy, stał się bezwzględną koniecznością.

W wielu firmach, instytucjach i urzędach koniecznością było również przejście na tryb pracy zdalnej, choć – rzecz jasna – nie wszędzie taka zmiana była możliwa, a spowolnienie odczuły całe branże i sektory gospodarki. Z perspektywy już prawie dziesięciu miesięcy zmagań z pandemią można i chyba warto pokusić się o pierwsze podsumowania. Dla nas wszystkich to był czas próby – sprawdzian nie tylko ze skuteczności działań, ale także gotowości do sięgania po nowe (również niestandardowe) rozwiązania, jakich wymaga od nas ta trudna sytuacja.

Pandemia COVID-19 postawiła szereg wyzwań także w obszarze działalności akredytacyjnej. Podyktowane względami bezpieczeństwa restrykcje dotknęły zarówno jednostki akredytujące, jak i akredytowane podmioty, co wpłynęło na funkcjonowanie systemu akredytacji. Stosowane dotychczas oceny na miejscu i obserwacje musiały zostać czasowo zawieszone, a następnie zastąpiły je oceny zdalne i hybrydowe. Dziś możemy już z satysfakcją stwierdzić, że „eksperyment”

się powiódł, a dzięki nowym, dostosowanym do wymogów sytuacji epidemicznej formom oceny i monitorowania kompetencji akredytowanych jednostek udało się utrzymać na dotychczasowym poziomie zaufanie do akredytacji.

O działaniach podjętych przez PCA szczegółowo piszemy w artykułach „Funkcjonowanie akredytacji w czasie pandemii COVID-19" i „Działalność laboratoriów w nowych uwarunkowaniach". Natomiast perspektywę drugiej strony, czyli opinię na temat ocen zdalnych pochodzącą od jednego z ocenianych podmiotów, poznacie Państwo, czytając rozmowę numeru: „Najważniejsi są pracownicy i wzajemne zaufanie" – wywiad z Katarzyną Skarupską i Magdaleną Gucwą z zielonogórskiego oddziału Centralnego Laboratorium Badawczego Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Bardzo ważnym elementem w budowaniu zaufania do wyników akredytowanej oceny zgodności – szczególnie teraz – jest skuteczna komunikacja, polegająca na dostarczaniu rzetelnej informacji i walce z dezinformacją. I właśnie nowym wyzwaniom komunikacyjnym w czasie pandemii poświęcone było ostatnie posiedzenie Komitetu EA ds. Komunikacji i Wydawnictw (EA CPC). W gronie przedstawicieli jednostek akredytujących z całej Europy podzieliliśmy się doświadczeniami i nakreśliliśmy plan pracy nad nową strategią komunikacji kryzysowej – relacja ze spotkania w materiale „Komunikacja w czasach koronawirusa: wyzwania i szanse".

Rok 2020 powoli się kończy, w nowy 2021 chcemy patrzeć z optymizmem i nadzieją, że wspólnym wysiłkiem i dzięki szczepionkom oraz ofiarnej pracy służby zdrowia uda się ostatecznie pokonać pandemię, ale też najszybciej jak to możliwe przezwyciężyć jej negatywne skutki społeczne i ekonomiczne. Wierzę, że ogromny udział będzie w tym miała właśnie działalność akredytacyjna i wszyscy uczestnicy systemu oceny zgodności. Dla nas – dla Polskiego Centrum Akredytacji – rok 2021 jest szczególny także z tego powodu, że będziemy obchodzić piękny jubileusz 20-lecia działalności.

A za chwilę Boże Narodzenie – czas świąteczny, przepełniony miłością i nadzieją. Z tej okazji życzę Państwu dużo zdrowia, pogody ducha i radości ze spotkań w rodzinnym gronie.

Zapraszam do lektury najnowszego numeru „PCA Info"!

Lucyna Olborska

Dyrektor
Polskiego Centrum Akredytacji

Funkcjonowanie akredytacji w czasie pandemii

Sytuacja nadzwyczajna spowodowana pandemią postawiła przed jednostkami akredytującymi szereg nowych wyzwań. Podyktowane względami bezpieczeństwa restrykcje dotknęły zarówno jednostki akredytujące, jak i akredytowane podmioty, co wpłynęło na funkcjonowanie systemu akredytacji. Stosowane dotychczas techniki oceny i monitorowania kompetencji akredytowanych jednostek oceniających zgodność , czyli oceny na miejscu i obserwacje, musiały zostać zawieszone.

W związku z ograniczeniami w podróżowaniu i w kontaktach międzyludzkich, jednostki akredytujące stanęły przed dylematem, jak zapewnić zaufanie do systemu oceny zgodności, a tym samym zaufanie do certyfikatów i raportów wydawanych przez akredytowane jednostki oceniające zgodność w sytuacji, gdy brak jest możliwości realizacji powszechnie uznanego i stosowanego sposobu wykazywania kompetencji jednostek – ocen na miejscu i obserwacji.

Procedury kryzysowe

Na długo przed pandemią COVID-19, po tragicznym trzęsieniu ziemi i tsunami w Japonii, społeczność akredytacyjna postanowiła opracować procedury funkcjonowania akredytacji w sytuacji nadzwyczajnej, które przedstawiono w dokumencie IAF ID 3:2011 *Zarządzanie sytuacjami nadzwyczajnymi mającymi wpływ na działania AB, CABs i certyfikowanych organizacji*. W oparciu o ten dokument przyjęte zostały podstawowe zasady funkcjonowania w okresie pandemii COVID-19, które PCA ogłosiło w Komunikacie nr 312 z 18.03.2020 r. Określono w nim sposób funkcjonowania PCA w sytuacji nadzwyczajnej i specyficzne warunki utrzymania akredytacji, a także zasady wymiany informacji i komunikowania się z akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność.

W zaistniałych okolicznościach zarówno jednostki akredytujące, jak i akredytowane podmioty, są zobowiązane do działania w sposób odpowiedzialny i przejrzysty. Jest ważne, aby użytkownicy końcowi i inni interesariusze mogli nadal polegać na usługach świadczonych przez akredytowane jednostki oceniające zgodność. Jednostki akredytujące dokładają wszelkich starań, aby zaufanie, jakie zapewnia akredytacja, zostało utrzymane w okresie pandemii koronawirusa.

Odstępstwa od postanowień systemu akredytacji i planów działalności akredytacyjnej są w sytuacjach nadzwyczajnych powszechnie stosowaną praktyką, podobnie jak wprowadzanie zmian w procedurach systemu akredytacji i procedurach operacyjnych jednostki akredytującej, pozostających jednak w pełnej zgodności z wymaganiami normy ISO/IEC 17011 i mającymi zastosowanie wymaganiami międzynarodowych organizacji EA, ILAC i IAF.

Oceny zdalne i hybrydowe

Kierując się potrzebą utrzymania zaufania do wyników akredytowanej działalności krajowych jednostek oceniających zgodność, a tym samym zaufania do krajowego systemu oceny zgodności, PCA opracowało tak szybko, jak było to możliwe, procedurę ocen zdalnych i hybrydowych. Ich wdrożenie w procesach nadzoru zapewniło PCA nieprzerwaną zdolność do potwierdzania spełniania wymagań akredytacyjnych i utrzymania akredytacji udzielonych jednostkom oceniającym zgodność.

PCA w oparciu o międzynarodowe postanowienia i wytyczne dotyczące funkcjonowania jednostek oceniających zgodność w czasie pandemii COVID-19 przy-

gotowało i zamieściło na stronie www.pca.gov.pl kolejne komunikaty:

- Komunikat nr 313 z 15.04.2020 r. w sprawie spełnienia wymagań akredytacyjnych przez jednostki certyfikujące wyroby budowlane w sytuacji nadzwyczajnej spowodowanej epidemią COVID-19;
- Komunikat nr 314 z 15.04.2020 r. w sprawie nadzorowania akredytowanych jednostek oceniających zgodność w sytuacji nadzwyczajnej spowodowanej epidemią COVID-19;
- Komunikat nr 321 z 2.06.2020 r. w sprawie nadzorowania akredytowanych jednostek oceniających zgodność w aktualnej sytuacji związanej z epidemią COVID-19;
- Komunikat nr 328 z 25.11.2020 r. w sprawie spełnienia wymagań akredytacyjnych przez jednostki certyfikujące wyroby budowlane w sytuacji nadzwyczajnej spowodowanej epidemią COVID 19.

Należy jednak mieć świadomość, że techniki oceny zdalnej nie zawsze umożliwiają osiągnięcie dokładnie tego samego celu co techniki oceny na miejscu. Dlatego wybór działań zawsze powinien wiązać się z rozpatrywaniem ich wpływu na skuteczność oceny, przy uwzględnieniu aktualnej sytuacji klientów jednostek oceniających zgodność i ich zdolności technicznych.

Na forum międzynarodowym

Problemy dotyczące funkcjonowania akredytowanych jednostek w okresie pandemii i wykazywania przez nie stałego spełniania wymagań akredytacyjnych były również tematem debaty i prac gremiów międzynarodowych. Aby wesprzeć działania jednostek certyfikujących, IAF uruchomiło stronę internetową iaffaq.com, na której na bieżąco pojawiają się odpowiedzi na pytania związane z wpływem pandemii na akredytowaną działalność certyfikacyjną. Znajdziemy tu m.in. informację o przedłużeniu o 6 miesięcy okresów przejścia na nowe wydania norm ISO 22000:2018, ISO 50001:2018 oraz ISO 45001:2018. Szereg wytycznych w odniesieniu do działalności laboratoryjnej i inspekcyjnej w sytuacji nadzwyczajnej spowodowanej pandemią COVID-19 dostępnych jest także na stronie internetowej ILAC.

Obecnie w jednostkach akredytujących, w tym w PCA, dominującą formą oceny w procesach nadzoru jest ocena zdalna lub hybrydowa. Niektóre z jednostek akredytujących prowadzą oceny wyłącznie w trybie zdalnym. Również akredytowane jednostki oceniające zgodność planują i stosują alternatywne sposoby nadzoru, postępując zgodnie z zasadami wskazanymi w dokumencie IAF MD 4:2018 *Dokument obowiązkowy IAF dotyczący stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych do celów prowadzenia audytów/ocen.*

W ostatnich miesiącach stało się jasne, że zdalna ocena jest w wielu przypadkach jedynym skutecznym narzędziem do potwierdzania bieżących kompetencji i zgodności akredytowanych jednostek. Warto też podkreślić, że akredytowane jednostki wypowiadają się bardzo pozytywnie o swoich doświadczeniach z oceną zdalną i chciałyby zachować tę opcję, gdy nastąpi powrót do ocen na miejscu.

Autor: Krzysztof Woźniak, Kierownik Działu Akredytacji Inspekcji, Certyfikacji Wyrobów i Osób

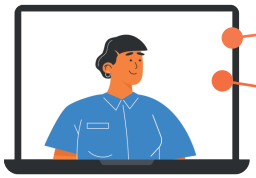

Komunikacja w czasach koronawirusa: wyzwania i szanse

Epidemia koronawirusa i jej konsekwencje ekonomiczne nie mogły pozostać bez wpływu na komunikację z klientami. Aby nie ucierpiały nasze wzajemne relacje, warto wdrożyć skuteczny plan działania i skorzystać z zaawansowanych narzędzi informatycznych.

Kwestia komunikacji z klientem jest złożona i wymagająca nawet w standardowych warunkach. Osiągniecie oczekiwanej skuteczności jest znacznie trudniejsze w czasie globalnej pandemii. Konieczność szybkiego reagowania na potrzeby klientów czy przestawienia się na zdalny tryb pracy sprawiają, że wyzwanie jest jeszcze większe. Aby mu sprostać, trzeba zredefiniować wiele obowiązujących do tej pory zasad i włączyć nowe, nieszablonowe rozwiązania, ale też dostosować dotychczasowe praktyki.

Nowym wyzwaniom komunikacyjnym związanym z kryzysem wywołanym pandemią koronawirusa poświęcone było ostatnie posiedzenie Komitetu EA ds. Komunikacji i Wydawnictw (European co-operation for Accreditation Communication and Publication Committee, EA CPC) pod przewodnictwem dyrektor Lucyny Olborskiej. Spotkanie Komitetu, którego główną rolą jest wspieranie jednostek akredytujących w działaniach promujących porozumienie o wzajemnym uznawaniu akredytowanych wyników oceny zgodności (EA MLA), odbyło się w formie zdalnej w drugiej połowie września i było poświęcone przede wszystkim komunikacji w dobie kryzysu.

Doświadczenia europejskich jednostek

Wyzwania, z którymi jednostki akredytujące w Europie i na świecie muszą się mierzyć od początku trwania pandemii, to m.in. wdrożenie ocen zdalnych i nowych sposobów pracy zespołów oceniających, ale też pojawienie się podrabianych certyfikatów i wprowadzanie na rynek produktów o niezweryfikowanym pochodzeniu.

Począwszy od marca praktycznie wszystkie jednostki przeszły na pracę zdalną, większość rozpoczęła też wdrażanie ocen zdalnych, choć początkowo tylko w odniesieniu do procesów w nadzorze.

> Globalny kryzys sprawił, że w bardzo krótkim czasie jednostki akredytujące musiały nie tylko przeorganizować swoje usługi, opracować nowe procedury czy przeszkolić pracowników, ale też wybrać właściwe narzędzia do komunikacji, zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej.

W przypadku francuskiej jednostki akredytującej COFRAC oceny zdalne mogły być realizowane niemal od razu, dlatego że w 2019 r. uruchomiona została nowa strona internetowa, a wraz z nią wdrożono narzędzia informatyczne umożliwiające taką właśnie formę pracy. Ze względu na specyfikę niektóre oceny musiały być wstrzymane na okres kilku tygodni, a dotyczyło to m.in. akredytowanych laboratoriów medycznych, których jest we Francji ok. 800. Podobnie sytuacja wyglądała w ENAC (hiszpańskiej jednostce akredytującej) czy TURKAK (tureckiej jednostce akredytującej), gdzie w dalszym ciągu większość ocen odbywa się w trybie zdalnym. W większości jednostek szkolenia dla audytorów także przeprowadzane są on-line.

We Włoszech, gdzie pandemia szczególnie odcisnęła swoje piętno praktycznie w każdej dziedzinie życia, działania komunikacyjne skupiły się na informowaniu wszystkich zainteresowanych stron o wprowadzonych zmianach. W ACCREDIA, włoskiej jednostce akredytującej, utworzono zespół ds. kryzysu, składający się z zarządu i kierownictwa jednostki, którego zadaniem było przede wszystkim opracowa-

nie strategii działań w związku z sytuacją epidemiczną, a także prowadzenie i koordynacja działań zapobiegających kryzysowi.

Współpraca kluczem do sukcesu

Działania komunikacyjne Polskiego Centrum Akredytacji omówiła Dyrektor Lucyna Olborska. W PCA, podobnie jak w innych jednostkach akredytujących, na stronie internetowej utworzyliśmy specjalną sekcję poświęconą zmianom funkcjonowania systemu akredytacji w związku z pandemią. Na bieżąco prowadzona była komunikacja w mediach społecznościowych, gdzie udostępniane były także posty związane z pandemią, w tym dokumenty EA, IAF i ILAC, informacje nt. norm i regulacji czy materiały opublikowane przez kluczowe zagraniczne i polskie instytucje, w tym: ISO, IEC, WHO, CEN&CENELEC, Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii, Ministerstwo Zdrowia czy PKN. Na swojej stronie opublikowaliśmy też artykuły nt. akredytacji laboratoriów i badań na obecność koronawirusa SARS-CoV-2, a także udziału akredytowanych jednostek certyfikujących wyroby w certyfikacji środków ochrony indywidualnej. Jeśli chodzi o organizację pracy, w PCA opracowano m.in. zasady pracy zdalnej, zasady zdalnego dostępu do zasobów sieciowych i udostępniono narzędzia wykorzystywane do webinariów, spotkań itp.

W tak trudnym czasie niezwykle ważna jest również współpraca między jednostkami akredytującymi, wymiana informacji i doświadczeń. Efektem wspólnych działań była m.in. publikacja na stronie internetowej European co-operation for Accreditation dokumentu zawierającego wykaz laboratoriów wykonujących badania masek twarzowych. Materiał był regularnie atualizowany i stał się narzędziem wykorzystywanym w walce z podrobionymi certyfikatami i produktami nie tylko przez członków EA, ale także przez importerów i ich klientów.

> *Liczą się szybkość działania, fachowa wiedza, ciągła obecność, pozwalająca na zapewnienie klientom wsparcia w każdej chwili oraz profesjonalizm.*

Dyrektor Lucyna Olborska, podsumowując spotkanie EA CPC, powiedziała: *Aby zapewnić skuteczną komunikację, należy w odpowiedni sposób sformułować strategię, poznać oczekiwania klientów, które w dobie kryzysu generalnie niczym nie różnią od tych standardowych. Inaczej będą prezentować się tylko narzędzia i sposoby umożliwiające wyjście im naprzeciw. Liczą się szybkość działania, fachowa wiedza, ciągła obecność, pozwalająca na zapewnienie klientom wsparcia w każdej chwili oraz profesjonalizm.*

Autor: Małgorzata Olczak-Wąsik, Kierownik Wydziału Promocji i Wydawnictw

Udział akredytowanych jednostek w certyfikacji środków ochrony indywidualnej

W związku z gwałtownym wzrostem w 2020 roku zapotrzebowania na środki ochrony indywidualnej (ŚOI), takie jak: maski twarzowe przeciwpyłowe (jednorazowego i wielokrotnego użytku), kombinezony (jednorazowego i wielokrotnego użytku), okulary i rękawice ochronne, rzeczą niezwykle ważną stało się zagwarantowanie dostępności odpowiednich i zapewniających skuteczną ochronę ŚOI.

Środki ochrony indywidualnej stosowane do ochrony przed szkodliwymi czynnikami biologicznymi są objęte regulacjami rozporządzenia (UE) 2016/425 z 9 marca 2016 r. Zgodnie z art. 8 rozporządzenia, w celu wprowadzenia ŚOI do obrotu producenci zobowiązani są do przeprowadzenia mających zastosowanie procedur oceny zgodności. W przypadku wykazania zgodności ŚOI z mającymi zastosowanie zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi zdrowia i bezpieczeństwa, umieszczają oni na ŚOI oznakowanie CE.

Dla ŚOI należących do kategorii II lub III w procedurze oceny zgodności musi być zaangażowana jednostka notyfikowana. Należy pamiętać, że to producent ponosi ogólną odpowiedzialność za zgodność produktu ze wszystkimi wymaganiami stosownych przepisów, nawet jeżeli niektóre etapy oceny zgodności są przeprowadzane na odpowiedzialność jednostki notyfikowanej. Powyższe uwarunkowania prawne określają zakres i poziom zaangażowania jednostek certyfikujących wyroby, w tym akredytowanych jednostek oceniających zgodność prowadzących działania w obszarze dobrowolnym oraz jednostek oceniających zgodność akredytowanych do celów notyfikacji.

ŚOI, dla których brak jest regulacji prawnych wymagających uczestniczenia w ich procesie oceny zgodności jednostki notyfikowanej, zazwyczaj są przedmiotem dobrowolnej certyfikacji realizowanej zarówno przez akredytowane, jak i nieakredytowane jednostki oceniające zgodność. Certyfikacje te nie zastępują działań zarezerwowanych dla jednostek notyfikowanych i nie mogą być utożsamiane z ocenami zgodności, które dają podstawę do umieszczania na ŚOI oznakowania CE.

Wymagania dla ŚOI

Rosnące zapotrzebowanie na usługi oceny zgodności ŚOI, różnorodność jednostek biorących udział w ocenie zgodności oraz zróżnicowanie wymagań dla ŚOI wprowadzanych na rynek powodują, że indywidualni użytkownicy i instytucje zajmujące się bezpieczeństwem oraz ochroną zdrowia w okresie pandemii mają do czynienia z całą gamą dokumentów, takich jak certyfikaty, świadectwa, oświadczenia czy deklaracje, które wskazują na spełnianie określonych wymagań. Niestety, w wielu przypadkach te certyfikaty i dokumenty odwołują się do wymagań, które w ogóle nie mają zastosowania do tych wyrobów, co wprowadza pewien chaos.

Przykładem są półmaski filtrujące, które w ostatnim czasie dominowały na rynku ŚOI. Półmaski te legitymują się certyfikatami zgodności z wymaganiami normy EN 149+A1:2009 (w tym jej polskiego odpowiednika PN-EN 149:2001+A1:2010), zharmonizowanej z rozporządzeniem (UE) 2016/425. Certyfikaty te są wydawane również przez akredytowane jednostki certyfikujące poza zakresem posiadanej akredytacji i w tym przypadku nie są opatrzone symbolem akredytacji ani nie zawierają słownego powołania się na akredytację.

Zatem należy przyjąć, że akredytacja potwierdzająca spełnienie wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17065 (nie-

zależnie od tego czy określony obszar techniczny jest nią objęty, czy też nie) implikuje domniemanie, że akredytowana jednostka również w obszarze nieobjętym zakresem akredytacji działa zgodnie z jej wymaganiami.

W przypadku, gdy nieakredytowaną certyfikację oferuje akredytowana przez PCA jednostka certyfikująca wyroby i/lub posiadająca akredytację PCA do celów notyfikacji w obszarze innym niż rozporządzenie (UE) 2016/425, uzasadnione jest oczekiwanie, że oferowana certyfikacja ŚOI:

- nie będzie wprowadzała w błąd konsumentów i innych stron co do swojego statusu;
- nie będzie sugerowała, że certyfikowany wyrób spełnia wymagania rozporządzenia (UE) 2016/425;
- będzie identyfikowała ŚOI zgodnie z przyjętą klasyfikacją (np. klasyfikacją dla półmasek filtrujących wg PN-EN 149+A1:2010);
- będzie identyfikowała program certyfikacji;
- będzie przeprowadzona w procesie spełniającym wymagania p. 7 normy PN-EN ISO/IEC 17065;
- nie będzie stwarzać wrażenia, że stanowi upoważnienie do umieszczania oznakowania CE;
- nie będzie sygnowana numerem jednostki notyfikowanej, dlatego, że jednostka notyfikowana może używać swojego numeru wyłącznie w związku z czynnościami, do których została notyfikowana i które dotyczą oceny zgodności w ramach konkretnego modułu oceny zgodności, który wymaga udziału jednostki notyfikowanej.

> Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 765/2008 z 9 lipca 2008 r. akredytacja oznacza poświadczenie przez krajową jednostkę akredytującą, że jednostka oceniająca zgodność spełnia wymagania określone w normach zharmonizowanych oraz – w stosownych przypadkach – wszelkie dodatkowe wymagania, w tym określone w odpowiednich systemach sektorowych.

Ceryfikacja ŚOI

Otrzymując do ręki certyfikat lub inny dokument potwierdzający zgodność ŚOI z określonymi wymaganiami należy pamiętać o kilku ważnych aspektach:

1. Certyfikat badania typu UE dla określonego ŚOI wydany przez jednostkę notyfikowaną potwierdza, że typ ŚOI spełnia mające zastosowanie zasadnicze wymagania dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa określone w rozporządzeniu (UE) 2016/425. Okres ważności wystawionego certyfikatu nie może przekraczać pięciu lat. Certyfikat powinien

zawierać: nazwę i adres producenta, identyfikację ŚOI, w stosownych przypadkach, poziom lub poziomy skuteczności działania lub klasę ochrony ŚOI, odesłanie do norm zharmonizowanych lub innych specyfikacji technicznych, datę wydania, datę ważności, nazwę i numer identyfikacyjny jednostki notyfikowanej.

2. W przypadku gdy jednostka notyfikowana wydała dla danego ŚOI certyfikat badania typu UE, jej nazwa i numer oraz odesłanie do wydanego certyfikatu badania typu UE musi znaleźć się w deklaracji zgodności UE wystawionej przez producenta ŚOI.
3. Dobrowolna certyfikacja dla określonego ŚOI wydana przez akredytowaną jednostkę certyfikującą w ramach posiadanej akredytacji może mieć zastosowanie do potwierdzania zgodności ŚOI z konkretną normą lub specyfikacją techniczną w procesie weryfikacji zgodności ŚOI jaką ma obowiązek przeprowadzić producent, kompletując dokumentację techniczną ŚOI. Certyfikacja może zatem istotnie wspierać producenta w działaniach, do jakich zobowiązuje go wspólnotowe prawodawstwo harmonizacyjne.
4. Certyfikaty nieakredytowanych jednostek certyfikujących wydawane są w obszarze działalności niepodlegającej weryfikacji strony trzeciej (akredytacji) i nie są objęte porozumieniami o wzajemnym uznawaniu, a ich wiarygodność często jest kwestionowana.

Autor: Krzysztof Woźniak, Kierownik Działu Akredytacji Inspekcji, Certyfikacji Wyrobów i Osób

Najważniejsi są pracownicy i wzajemne zaufanie

W czasie pandemii COVID-19 stosowanie ocen zdalnych i hybrydowych stało się powszechną praktyką. O opinię na temat tych nowych form oceny kompetencji akredytowanych jednostek poprosiliśmy przedstawicielki jednego z akredytowanych laboratoriów. W rozmowie z Anną Zajączkowską z Działu Akredytacji Badań Chemicznych w PCA swoimi doświadczeniami podzieliły się Katarzyna Skarupska – kierownik zielonogórskiego oddziału Centralnego Laboratorium Badawczego Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska i Magdalena Gucwa – specjalista w Zespole ds. analiz biologicznych.

Anna Zajączkowska: Laboratorium, które Panie reprezentują, jest wielodziedzinową organizacją, jedną z pierwszych, które przeszły ocenę zdalną. Jaka była początkowa reakcja na taką formę oceny?

Katarzyna Skarupska

Katarzyna Skarupska: Jeśli chodzi o pierwsze odczucia po otrzymaniu pytania, czy jesteśmy gotowi do zdalnej oceny, to – oczywiście – od razu pojawiły się obawy, bo dotychczas nie mieliśmy w pracy praktycznie żadnych doświadczeń w korzystaniu z narzędzi do zdalnej pracy zespołowej. Poza tym, z powodu zamknięcia żłobków i przedszkoli nieustająco borykaliśmy się z nieobecnością części personelu. Od razu w głowie zrodziły się pytania, jak taki proces ma przebiegać i jakie towarzyszą mu oczekiwania.

A.Z.: Co spowodowało, że pomimo obiektywnych trudności, podjęta została decyzja o przystąpieniu do oceny zdalnej w proponowanym przez PCA terminie?

K.S.: Odpowiedzi, które uzyskałam od PCA, pozwoliły rozwiać większość wątpliwości. Można śmiało powiedzieć, że razem z PCA przeszliśmy przez proces „walidacji" oceny zdalnej. Na początek musieliśmy ustalić, czy posiadamy odpowiednie zasoby, tj. przede wszystkim narzędzia do komunikacji, ale także personel, który musiał z tych narzędzi korzystać i odnaleźć się w nowych realiach. Właśnie analiza zasobów wpłynęła na decyzję o szybkim przystąpieniu do zdalnej oceny. Okazało się, że dysponujemy odpowiednią ilością mobilnego sprzętu wyposażonego w kamerę i głośnik. Pozostało więc tylko dobrze zorganizować pracę zespołu.

A.Z.: Specyfika każdego laboratorium jest inna – proces nadzoru Waszego laboratorium obejmował dwie lokalizacje i różne dziedziny badań. Ile osób i z jakich obszarów było bezpośrednio zaangażowanych w ocenę?

K.S.: Wprawdzie ocena dotyczyła dwóch lokalizacji, tzn. pracowni w Zielonej Górze i pracowni w Gorzowie Wielkopolskim, jednak w Gorzowie Wielkopolskim zakres oceny był oparty na przeglądzie dokumentacji związanej z uaktualnieniem dokumentu odniesienia i nie prowadzono tam obserwacji badań. Natomiast w Zielonej Górze obserwacja z wykorzystaniem udostępnionej przez PCA platformy Cisco Webex Meetings dotyczyła zarówno badań fizykochemicznych w siedzibie, jak i pomiarów hałasu w terenie oraz pobierania próbek trzech komponentów środowiska. Wyzwaniem była zwłaszcza prezentacja (w czasie rzeczywistym) pomiarów terenowych i pobierania próbek. Podczas oceny w obu lokalizacjach zatrudnionych było w sumie trzydzieści osób. Od lat stosujemy zasadę solidarności,

polegającą na mobilizacji całego personelu w związku z przeprowadzaną oceną. Oczywiście, są wytypowane osoby do udzielania wyjaśnień i prezentacji badań, ale oprócz nich w stałej gotowości są pozostali pracownicy, których rola polega np. na wyszukiwaniu dokumentów czy zapisów, transportowaniu do miejsc pobierania próbek itp.

W tym roku jeszcze więcej uwagi poświęciliśmy na utworzenie zespołów do kontaktu z audytorami. W przypadku badań fizykochemicznych prowadzonych w siedzibie taki zespół stanowiły minimum dwie osoby (jedna osoba udzielająca wyjaśnień i druga asystująca jako operator kamery w urządzeniu mobilnym). Można wyobrazić sobie zdalną prezentację badań przez jedną osobę z wykorzystaniem kamery np. w laptopie, jednak nie jest to sytuacja komfortowa dla osoby audytowanej. Lepszym rozwiązaniem jest zadbanie o to, aby ta osoba mogła skupić się wyłącznie na prezentacji i udzielaniu wyjaśnień.

Podczas pomiarów terenowych zespół liczył nawet do czterech osób. Tutaj pomoc w zapewnieniu dobrej jakości dźwięku i obrazu jest szczególnie ważna, gdyż niweluje stres związany z niełatwym zadaniem prezentacji w różnych, często trudnych do przewidzenia warunkach. Takie podejście pozwoliło nam przedstawić pobieranie próbek wód podziemnych oraz wody z rzek i z jezior w czasie rzeczywistym bez większych zakłóceń, mimo kapryśnej pogody. W sumie w prezentację pięciu metod badań w siedzibie bezpośrednio zaangażowanych było pięć osób. W prezentację pomiarów hałasu – trzy osoby, w prezentację pobierania próbek – dwie do czterech osób. Dodatkowo jedna osoba (ta rola przypadła mnie) udzielała wyjaśnień audytorowi wiodącemu.

A.Z.: Na jakie czynniki należy zwrócić uwagę, aby transmisja przebiegła w sposób satysfakcjonujący zarówno dla zespołu audytorów, jak i ocenianego laboratorium?

Magdalena Gucwa

Magdalena Gucwa: Wydaje mi się, że przed wybraniem miejsca, w którym prezentować będziemy pobieranie próbek, warto sprawdzić jakość sieci mobilnej (przykładowo – na zbiorniku wodnym Dzika Ochla mieliśmy spore problemy z łączem, transmisja była bardzo złej jakości, obraz się zacinał i nie było dźwięku). Dobrze jest mieć opcję awaryjną, jeśli program do konferencji zawiedzie – w większości korzystaliśmy z platformy Cisco Webex Meetings, która dobrze sprawdzała się w laboratorium i w miejscach z dobrym zasięgiem sieci. W terenie a więc tam, gdzie zasięg sieci był słabszy, skorzystaliśmy z aplikacji WhatsApp. Warto wcześniej zainstalować na urządzeniu (telefonie czy tablecie) właśnie taką awaryjną aplikację. Lepiej też mieć co najmniej dwa urządzenia (my mieliśmy tablet i telefon), a hasła, kody albo piny do urządzeń – łatwo dostępne, aby ich odnalezienie nie stanowiło problemu. Dobrym pomysłem byłoby również wcześniejsze sprawdzenie dostępności pakietu internetowego na urządzeniach, aby zapewnić sprawny transfer i uniknąć wykorzystywania go na aktualizacje.

A.Z.: Jak obecnie wygląda realizacja zadań w Waszym laboratorium?

K.S.: Staramy się, na ile to tylko możliwe, zachowywać wymagany dystans w pracy. Nie jest to łatwe, zwłaszcza w budynkach, które pierwotnie nie były projektowane jako laboratoria. W takich przypadkach trudno jest uniknąć krzyżowania się ciągów komunikacyjnych. Oczywiście, personel wyposażony jest w środki ochrony indywidualnej, a praktycznie w każdym pomieszczeniu znajduje się dozownik z płynem dezynfekcyjnym. W sytuacji pandemii liczymy na odpo-

wiedzialność wszystkich pracowników, bo tak naprawdę jest to najlepszy środek bezpieczeństwa, nie tylko w pracy, ale również poza nią. Szkolenia i narady personelu odbywają się on-line. Preferowana jest komunikacja z wykorzystaniem poczty elektronicznej i telefonu. Jeśli jest taka możliwość, część pracowników wykonuje pracę zdalnie (weryfikacja wyników, opracowywanie raportów, dokonywanie obliczeń itp.). Pandemia nałożyła na wszystkich wiele ograniczeń, ale również zmusiła do korzystania z nowych rozwiązań, które mają swoje zalety. Przykładowo w tym roku pracownicy uczestniczyli w rekordowej liczbie szkoleń zewnętrznych, realizowanych właśnie w formie on-line i – pomijając takie aspekty, jak optymalizacja związanych z delegacją kosztów i czasu – taka forma szkolenia jest wygodna dla pracownika i pozwala skorzystać ze szkoleń osobom, które na co dzień miałyby problem z organizacją wyjazdu służbowego, np. z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem.

A.Z.: Jakie jeszcze dostrzegają Panie zalety ocen zdalnych?

K.S.: Wydaje mi się, że wymóg zachowywania dystansu obecnie praktycznie uniemożliwia prowadzenie ocen na miejscu. Doświadczenia tegorocznej oceny wskazują na zalety ocen prowadzonych w formie zdalnej. Wspomniałam już o oszczędności czasu w przypadku szkoleń. Z perspektywy osoby od wielu lat uczestniczącej w ocenach PCA uważam, że zdalna ocena pozwala na efektywniejszą realizację planu oceny i minimalizację prawdopodobieństwa pojawienia się negatywnych emocji, np. w związku z presją czasu. Wyobraźmy sobie obserwację pobierania próbek w terenie. W normalnym trybie zaangażowanie audytora w taką obserwację niesie ze sobą konieczność towarzyszenia pracownikom laboratorium do miejsca pobierania i z powrotem. Zdalna ocena pozwala tego uniknąć, gdyż zespół próbkobiorców łączy się z audytorem po dotarciu na miejsce, gdy

W sytuacji pandemii liczymy na odpowiedzialność wszystkich pracowników, bo tak naprawdę jest to najlepszy środek bezpieczeństwa, nie tylko w pracy, ale również poza nią.

jest gotowy do prezentacji. W tym czasie audytor może obserwować zdalnie inny obszar. Jest to duża zaleta zdalnej oceny, która na pewno ułatwiła nam w tym roku ocenę próbek aż trzech różnych komponentów środowiska zlokalizowanych w odległości kilku kilometrów od siebie. Jakość transmisji on-line była na tyle dobra, że pozwoliła nawet na obserwację pobierania próbek wody z jeziora przez pracowników płynących łodzią.

A.Z.: Korzystając z wieloletniego doświadczenia, proszę wskazać, jakie ryzyka mogą pojawić się w czasie przeprowadzania ocen w formie zdalnej i jakie kroki mogą zostać podjęte w celu ich ograniczenia.

K.S.: Faktycznie mamy duże doświadczenie, jeśli chodzi o uczestnictwo w ocenach PCA, o czym świadczy numer akredytacji: AB 127. Akredytacja została nam udzielona w 1997 roku. Z perspektywy czasu myślę, że największym zagrożeniem skutecznego potwierdzenia kompetencji jest niepełnowartościowa komunikacja. O ile w ocenie na miejscu na skuteczność komunikacji szczególny wpływ mają zdolności komunikacyjne obydwu zaangażowanych stron, o tyle w ocenie zdalnej pojawia się ryzyko związane z zawodnością sprzętu, z prawidłowym działaniem łączy internetowych itp. Przed oceną najbardziej obawiałam się właśnie tego, że zawiedzie technika, bo personel znałam, wiedziałam, że mogę jak zawsze liczyć na zmotywowany i zdeterminowany zespół. Natomiast na awarię połączenia internetowego możemy nie mieć wpływu. Aby zminimalizować ryzyko związane z ewentualnym brakiem komunikacji z audytorami, przetestowaliśmy łączność z siecią w różnych miejscach w laboratorium oraz w terenie, z inicjatywy PCA odbyło się spotkanie testowe on-line, zmobilizowaliśmy naszego informatyka do czuwania nad poprawnym działaniem sprzętu w trakcie oceny.

Kolejne ryzyko, które może pojawić się podczas oceny zarówno na miejscu, jak i zdalnej, dotyczy udostępnienia audytorom w szybkim czasie wymaganych zapisów, dokumentów. Bardzo przydatne okazało się udostępnienie przez PCA dysku do zdalnego umieszczenia potrzebnych audytorom dokumentów i zapisów, a także przedstawienie bazowego zakresu wymaganej dokumentacji. Oczywiście, aby uniknąć problemu z dostępnością dowodów audytowych, warto uporządkować udostępniane materiały tematycznie w folderach. Przykładowo, zapisy do przeprowadzenia audytu pionowego warto skupić w jednym folderze i wskazać w nazwie, że jest to folder przeznaczony dla danego audytora. Tegoroczna ocena uzmysłowiła mi, jakim ułatwieniem jest prowadzenie i gromadzenie zapisów w formie elektronicznej. W ocenach na miejscu zdarzały się kiedyś sytuacje, kiedy kilku audytorów chciało w tym samym czasie zobaczyć te same zapisy, a te były tylko w wersji papierowej. Nie wspomnę już o tym, ile czasu zajmowało porządkowanie dokumentów po ocenie. Zdalna ocena miała dla nas tę zaletę, że nie pojawił się w żadnym momencie stres związany z szukaniem zapisów.

A.Z.: Tymczasem zbliża się termin kolejnej oceny w nadzorze. Co w obecnej sytuacji ma największy wpływ na wynik oceny?

K.S.: Moim zdaniem, kluczem do sukcesu we wszystkich działaniach laboratoryjnych jest przede wszystkim personel. Oczywistą sprawą jest dbałość o kompetencje, ale równie ważne są pozytywne relacje panujące w zespole. Zgrana ekipa pracowników, wzajemne zaufanie i wsparcie są nie do zastąpienia nawet przy najlepiej działających urządzeniach.

A.Z.: Dziękuję za rozmowę.

Akredytacja laboratoriów w nowych uwarunkowaniach

Akredytacja jednostek oceniających zgodność, aby spełniać swoje zadania – atestować kompetencje jednostek do działań w obszarze oceny zgodności prowadzonych w zmieniających się uwarunkowaniach technicznych, biznesowych i prawnych – musi stale nadążać nie tylko za zmianą tych uwarunkowań, ale również za rosnącymi oczekiwaniami stawianymi akredytowanym jednostkom.

Obszarem generującym najwięcej zmian są wymagania norm i postanowień międzynarodowych dotyczących samej akredytacji oraz przepisy prawa w odniesieniu do funkcjonowania jednostek oceniających zgodność. Należy przy tym zaznaczyć, że w Europie, a tym samym w Polsce, zastosowanie mają zarówno przepisy prawa europejskiego, jak i krajowego. Na działalność akredytacyjną mają również bardzo istotny wpływ tzw. sytuacje nadzwyczajne, które mogą dotyczyć poszczególnych obszarów i regionów, ale i całego świata, jak w przypadku pandemii COVID-19.

Ostatnie trzy lata to dla systemu akredytacji laboratoriów okres dużych zmian. Nowelizacje wymagań norm ISO/IEC 17025 i ISO/IEC 17011 stworzyły specyficzne uwarunkowania dla funkcjonowania akredytacji w tym obszarze oceny zgodności. Nałożenie się na siebie okresów przejściowych na wdrożenie postanowień obu norm oraz istotne i stosunkowo szybkie zmiany przepisów prawa, mających zastosowanie w działalności laboratoryjnej, wpłynęły w sposób znaczący na działalność akredytacyjną i funkcjonowanie akredytowanych laboratoriów.

Norma ISO/IEC 17025

Z punktu widzenia Polskiego Centrum Akredytacji zmiany wymagań normy akredytacyjnej ISO/IEC 17025, stosowanej w ocenie kompetencji laboratoriów, zostały skutecznie wdrożone przez laboratoria, czego dowodem są akredytacje dla 1273 z 1399 akredytowanych laboratoriów, które uzyskały potwierdzenie przez PCA spełnienia wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 (stan na 23 listopada br.). Jednocześnie, w trakcie realizowanych przez PCA ocen w laboratoriach stwierdzono obszary działalności, w których wdrożenie nowych wymagań i wykazanie przez laboratoria kompetencji nastręcza pewne trudności.

Odnotowane przez PCA problemy we wdrażaniu przez laboratoria wymagań aktualnej normy akredytacyjnej, mające bezpośredni wpływ na ważność wyników, dotyczą przede wszystkim przedstawiania stwierdzeń zgodności, a także ustanowienia spójności pomiarowej z zastosowaniem certyfikowanych materiałów odniesienia (CRM). W pierwszym przypadku warto zwrócić uwagę na fakt, że przedstawianie stwierdzeń zgodności z wymaganiami odbywa się na życzenie klienta, nie jest natomiast wymagane, aby laboratorium określiło i przyjęło do stosowania konkretną zasadę podejmowania decyzji przy stwierdzaniu zgodności, przed otrzymaniem zlecenia na przeprowadzenie takich działań.

W wyborze i uzgodnieniu z klientem zasady podejmowania decyzji pomaga laboratorium przewodnik ILAC G8, w którym laboratoria znajdą również przykładowy algorytm postępowania związany z wyborem zasady, gdy klient wraz z badaniem zleca przedstawienie stwierdzenia zgodności. Również w tym obszarze laboratoria często formułują stwierdzenia zgodności w odniesieniu do przedmiotu badań, co nie jest uprawnione z punktu widzenia przedmiotu i zakresu działalności laboratoryjnej i w niektórych przypadkach (gdy laboratorium ma dostateczną wiedzę na temat obiektu badań i metody próbkowania) może być przedmiotem opinii i interpretacji.

Ustanowienie spójności pomiarowej w laboratorium z zastosowaniem CRM, gdy odniesieniem jest certyfikowana wartość CRM, wymaga od laboratorium dostosowania działań w tym obszarze nie tylko do wymagań aktualnej normy ISO/IEC 17025, ale również do mających zastosowanie wymagań normy ISO 17034 stosowanej w akredytacji producentów materiałów odniesienia oraz polityki ILAC P10 dotyczącej spójności pomiarowej. W związku z tym, że CRM stosowane do ustanowienia i wykazania spójności pomiarowej w laboratorium powinny być wyprodukowane przez producenta spełniającego wymagania normy ISO 17034 (obowiązującej w działalności akredytacyjnej od 1 grudnia 2019 r.), laboratoria często stają przed wyborem pomiędzy certyfikowanymi materiałami wyprodukowanymi zgodnie z wymaganiami przewodnika ISO Guide 34 a materiałami, których produkcja spełnia postanowienia ISO 17034.

> Pomocna w rozwiązywaniu tych i innych dylematów odnoszących się do stosowania CRM w ustanowieniu i wykazaniu spójności pomiarowej jest polityka PCA określona w dokumencie DA-06. Precyzuje ona, zgodnie z polityką ILAC P10, warunki, jakie należy spełnić, gdy istnieje uzasadniona potrzeba stosowania CRM wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami przewodnika ISO Guide 34 oraz gdy laboratorium podejmuje się wytworzenia CRM na potrzeby wewnętrznego stosowania.

Norma ISO/IEC 17011

Nowe wymagania normy ISO/IEC 17011, dotyczącej funkcjonowania jednostek akredytacyjnych, uszczegółowiły szereg aspektów odnoszących się do zasad i procesów oceny kompetencji akredytowanych jednostek oceniających zgodność, w tym laboratoriów. Wymagania nowej normy zostały wdrożone w działalności akredytacyjnej PCA i oceny akredytowanych laboratoriów badawczych oraz wzorcujących są obecnie realizowane zgodnie z zasadami określonymi w znowelizowanych programach akredytacji, odpowiednio DAB-07 i DAP-04. Podstawowe cele i zasady ocen kompetencji laboratoriów nie uległy zmianie, jednakże uszczegółowienie zasad wyboru

próbki do oceny kompetencji stawia nowe wyzwania przed jednostką akredytującą, a tym samym przed ocenianymi laboratoriami.

Próbki działalności laboratorium do weryfikacji w poszczególnych ocenach PCA są wybierane z uwzględnieniem takich aspektów, jak lokalizacje i zróżnicowanie działalności w poszczególnych lokalizacjach, sposób prowadzenia działalności laboratorium (w siedzibie lub w miejscach wskazanych przez klienta), wielkość i zróżnicowanie dziedzinowe oraz rodzaj zakresu akredytacji (stały lub elastyczny), personel, jego zaangażowanie i zróżnicowanie w poszczególnych lokalizacjach i na koniec – wyniki dotychczasowych ocen laboratorium i informacje zewnętrzne dotyczące działalności laboratorium objętej akredytacją.

Rozpatrywanie ryzyka związanego z miarodajnością oceny w oparciu o weryfikację wybieranej do oceny próbki stanowi podstawę do ustalania przedmiotu i zakresu poszczególnych ocen laboratoriów w cyklu akredytacji i ocen związanych ze wznowieniem akredytacji na kolejny cykl – nazywanych ocenami ponownymi. Oceny laboratoriów w oddzielnych przypadkach, uzasadnionych wynikami rozpatrywania ryzyka, mogą obejmować większą częstość weryfikacji tych samych obszarów działań lub poszerzenie zakresu oceny o weryfikację działalności w konkretnych lokalizacjach, realizowanej przez określony personel. Podobnie obserwacje realizacji metod badań i pomiarów mogą zostać poszerzone, gdyż próbka wymagana w tym zakresie do oceny powinna uwzględniać reprezentatywność weryfikowanej w ocenie techniki badania/pomiaru dla całego zakresu akredytacji w powiązaniu z personelem upoważnionym do realizacji określonych badań lub pomiarów.

Wdrożenie takiego podejścia wymaga od PCA pozyskiwania szerszej – w porównaniu z dotychczasową praktyką – informacji o sposobie i zakresie prowadzenia działalności przez akredytowane laboratoria. Dlatego przed ocenami odbywającymi się już po wdrożeniu znowelizowanych programów akredytacji DAB-07 i DAP-04 akredytowane laboratoria przedstawiają szczegółowe informacje (formularze FAB-30 i FAP-21) i dane rzutujące na zakres planowanej oceny, takie jak utrzymywanie wzorcowań wewnętrznych czy wytwarzanie CRM na potrzeby wewnętrznego ustanowienia i wykazania spójności pomiarowej oraz organizowanie przez laboratorium PT/ILC.

Oceny zdalne

Ponieważ kluczowa zasada w procesie oceny zgodności uzależnia formułowanie stwierdzenia o zaufaniu do kompetencji jednostki od przeprowadzenia oceny „na miejscu", utrzymanie ciągłości funkcjonowania systemu akredytacji w okresie pandemii COVID-19 wymagało przyjęcia specjalnych rozwiązań, które gwarantowały realizację ustalonego harmonogramu ocen akredytowanych jednostek.

Stosowanie ocen zdalnych i hybrydowych jest przewidziane tylko wówczas, gdy ich skuteczność w odniesieniu do celów oceny jest porównywalna ze skutecznością ocen na miejscu o takim samym zakresie i celu. Ponadto, oceny te mogą być realizowane, gdy spełniony jest podstawowy warunek logistyczny przeprowadzenia oceny zdalnej – możliwość zastosowania wybranej technologii informacyjno-komunikacyjnej do realizacji zadań przewidzianych w ocenie z wykorzystaniem odpowiednich technik oceny.

Dotychczasowe doświadczenia pozwalają stwierdzić, że akredytowane laboratoria wykazują pełne zrozumienie dla specyfiki ocen zdalnych, dzięki czemu oceny w laboratoriach, pomimo pewnych opóźnień, są sukcesywnie realizowane w oparciu o harmonogram ustalony na rok 2020. PCA przewiduje włączenie na stałe do działalności akredytacyjnej tego rodzaju ocen, w szczególności w obszarze akredytacji laboratoriów badawczych i wzorcujących.

Autor: Tadeusz Matras, Kierownik Biura ds. Akredytacji

Jak akredytacja pomaga dbać o bezpieczeństwo żywności

Akredytacja jest doskonałym narzędziem wspierającym proces podejmowania decyzji i zarządzanie ryzykiem, m.in. w organizacjach przemysłu rolno-spożywczego. Wybór kompetentnej jednostki certyfikującej do oceny produkowanych wyrobów, akredytowanej przez Polskie Centrum Akredytacji, umożliwi przedsiębiorcom dostęp do rynków eksportowych w Europie i na świecie w myśl zasady „certyfikowany raz – wszędzie akceptowany" oraz zmniejszy ryzyko w relacjach biznesowych.

PCA na bieżąco rozpoznaje potrzeby rynkowe i rozszerza swoją działalność o kolejne programy certyfikacji. Oferta programów, w ramach których PCA akredytuje jednostki certyfikujące żywność, jest dostępna na stronie www.pca.gov.pl.

Wymagania akredytacyjne

Zadaniem akredytacji jest potwierdzenie kompetencji jednostek certyfikujących, które oceniają zgodność produktów rolno-spożywczych lub procesów produkcji z wyspecyfikowanymi wymaganiami. Aby dana jednostka certyfikująca mogła być uznana przez PCA za kompetentną, musi spełnić wymagania właściwej nomy akredytacyjnej oraz specyficznych (dodatkowych) wymagań, które może ustanowić właściciel programu certyfikacji. Dodatkowo jednostki certyfikujące zobowiązane są do przestrzegania warunków akredytacji na podstawie kontraktu zawartego z PCA.

Jednostka certyfikująca wyroby, procesy i usługi, aby mogła uzyskać akredytację, musi spełnić określone wymagania akredytacyjne:

- ponosić prawną odpowiedzialność za całą swoją działalność;
- prowadzić działalność w sposób bezstronny, obiektywny, niedyskryminujący, z zachowaniem zasad poufności;
- posiadać kompetentny personel;
- prowadzić procesy certyfikacji zgodnie z określonym systemem certyfikacji;
- zawierać umowy z klientami, których produkty, procesy lub usługi objęte są certyfikacją;
- reagować na skargi na jednostkę lub jej klienta oraz odwołania klientów od decyzji jednostki;
- ustanowić i utrzymywać w jednostce certyfikującej system zarządzania.

Z punku widzenia organizacji, która ubiega się lub już posiada certyfikat wydany przez akredytowaną

jednostkę certyfikującą wyroby, interesujące mogą być mechanizmy dotyczące zachowania bezstronności oraz zasady prowadzenia procesu certyfikacji. Zarządzanie przez akredytowaną jednostkę certyfikującą bezstronnością swoich działań powinno uwzględniać bieżącą identyfikację ryzyk i podejmowanie działań, które usuną lub zminimalizują zagrożenie dla bezstronności, tak aby zapewnić zaufanie do wyników certyfikacji. Ryzyka dla bezstronności mogą dotyczyć np. szeroko rozumianych powiązań personelu uczestniczącego w zarządzaniu jednostką certyfikującą lub wykonującego określone funkcje w procesie certyfikacji (np. przeprowadzanie auditu/inspekcji lub podejmowanie decyzji w sprawie certyfikacji).

Do standardowych działań, które pozwolą ograniczyć ryzyka, można zaliczyć wyznaczenie do przeprowadzenia inspekcji/auditu takiego inspektora/auditora, który nie ma powiązań z klientem, a do podejmowania decyzji w sprawie certyfikacji – upoważnienie osoby innej niż ta, która przeprowadziła inspekcję/audit. Podobnie, do rozpatrzenia skargi czy odwołania powinny być wyznaczane osoby inne niż te, które uczestniczyły w danym procesie certyfikacji. Działaniem zapobiegającym familiarności w relacji z klientami (sytuacja, gdy personel jednostki certyfikującej jest zaprzyjaźniony z klientem w takim stopniu, że staje się zbyt ufny i w efekcie mało wnikliwie szuka dowodów zgodności lub braku zgodności) jest określenie maksymalnej liczby inspekcji/auditów, jakie inspektor/auditor może przeprowadzić bezpośrednio po sobie u tego samego klienta.

Ocena zgodności

W procesach akredytacji ocenie poddawane są tylko te obszary działania jednostek oceniających zgodność, które są objęte wnioskowanym zakresem akredytacji. W stosunku do pozostałych obszarów działania jednostki lub organizacji z nią związanych, ocenia się je w takim stopniu, aby uzyskać pewność, że nie wpływają one negatywnie na spełnienie wymagań akredytacyjnych lub na zaufanie do wiarygodności działań w zakresie oceny zgodności.

Proces akredytacji obejmuje przegląd dokumentacji, ocenę na miejscu realizowaną w siedzibie jednostki i w lokalizacjach, w których prowadzone są działania objęte wnioskiem o akredytację oraz obserwację tych działań prowadzonych w rzeczywistych warunkach. Obserwacje te odbywają się z częstotliwością określoną w programie akredytacji i nadzoru, a zadaniem obserwatora PCA jest ocena kompetencji jednostki certyfikującej w warunkach rzeczywistych (polega na obserwacji pracy auditora podczas wykonywania działań realizowanych u klienta). Do takiej obserwacji PCA wybiera działania, które stawiają najwyższe wymagania w odniesieniu do kompetencji jednostki. Za każdym razem obserwowany jest też inny inspektor/auditor jednostki.

Zespół oceniający zbiera i dokonuje przeglądu wszystkich zebranych dowodów w celu sformułowania ustaleń z oceny, które mogą zawierać niezgodności i spostrzeżenia. Warunkiem udzielenia akredytacji jest potwierdzenie przez zespół oceniający w stosunku do jednostki certyfikującej i procedur przez nią stosowanych spełnienia wymagań i warunków akredytacji. Ważność akredytacji jest utrzymywana w cyklach 4-letnich.

Co roku w ramach nadzoru przeprowadzane są oceny w siedzibie jednostki, w jej lokalizacjach oraz obserwacje realizowanych działań. Celem jest ustalenie, czy jednostka certyfikująca utrzymuje kompetencje niezbędne do prowadzenia działań objętych aktualnym zakresem akredytacji poprzez stałe spełnianie aktualnych wymagań akredytacyjnych. Ocenia się także, czy działania w odniesieniu do stwierdzonych podczas poprzedniej oceny niezgodności/spostrzeżeń są skuteczne, czy jednostka certyfikująca przestrzega warunków kontraktu z PCA i czy kompetencje personelu jednostki są stale doskonalone.

Autor: Joanna Skrzypczak, Koordynator w Dziale Akredytacji Badań i Certyfikacji Żywności

Reforma systemów oceny zgodności i nadzoru rynku

W tym roku rozpoczęła pracę Grupa ds. Akredytacji, powołana w ramach Międzyresortowego Zespołu ds. Reformy Systemów Oceny Zgodności i Nadzoru Rynku. Grupa złożona z przedstawicieli ministerstw i organów zainteresowanych akredytacją została utworzona 16 stycznia 2020 r. na mocy Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2019 r. Jej pracom przewodniczy Dyrektor Lucyna Olborska.

Główne zadania tego gremium to przegląd i analiza regulacji prawnych z zakresu akredytacji, przygotowanie modelowych rozwiązań pod kątem wzmocnienia efektywności systemu akredytacji w Polsce przy zapewnieniu zgodności z wymaganiami UE z uwzględnieniem interesów Rzeczypospolitej Polskiej. Grupa opracowała projekt dokumentu Rekomendowane kierunki zmian w obowiązujących przepisach dotyczących akredytacji, który jest wynikiem przeglądu przepisów prawa krajowego i europejskiego w zakresie akredytacji, w tym regulacji innych krajowych jednostek akredytujących funkcjonujących w państwach członkowskich oraz przeprowadzonej ankiety nt. funkcjonowania systemu akredytacji w Polsce.

Certyfikacja systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji – zmiana wymagań

25 września 2020 r. opublikowaliśmy Komunikat nr 325 w sprawie uaktualnienia zakresów akredytacji jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji. Zmiany wynikają z poprawki do normy ISO/IEC 27006:2015 z dnia 27 marca 2020 r. (dokument ISO/IEC 27006:2015/AMD 1:2020 *Technika Informatyczna. Techniki bezpieczeństwa. Wymagania dla jednostek prowadzących audyt i certyfikację systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji)* dotyczą wymagań kompetencyjnych audytorów, prowadzenia 1. etapu audytu certyfikacyjnego, zapisów na dokumentach certyfikacyjnych oraz sposobu ustalania czasu audytu.

Okres przejściowy dla wdrożenia postanowień normy ISO/IEC 27006:2015/AMD 1:2020 w działalności akredytowanych jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji został określony na 2 lata, tj. do 31 marca 2022 r. Wnioski o akredytację albo rozszerzenie oraz uaktualnienie zakresu akredytacji uwzględniające te zmiany są rozpatrywane przez PCA od 1 grudnia 2020 r.

Działania komunikacyjne

Rośnie zainteresowanie tematyką akredytacyjną

W trudnych czasach pandemii skuteczna komunikacja, polegająca na dostarczaniu rzetelnej informacji i walce z dezinformacją, stała się jednym z głównych narzędzi zarządzania kryzysowego. Szczególna odpowiedzialność pod tym względem spoczywa na administracji państwowej i podmiotach tworzących kluczową dla bezpieczeństwa Polaków tzw. infrastrukturę krytyczną, w tym także infrastrukturę jakości, której PCA jako jednostka akredytująca jest istotną częścią.

Od wybuchu pandemii rośnie zainteresowanie tematyką akredytacyjną, co znalazło odzwierciedlenie w statystykach dotyczących odwiedzin strony internetowej www.pca.gov.pl i zaangażowania odbiorców naszych mediów społecznościowych. Nawet o 20 proc. – w zależności od kanału – zwiększyła się liczba obserwujących, znacząco wzrosła również liczba interakcji, w tym pytań zadawanych za pośrednictwem profili społecznościowych PCA.

Odpowiadając na to zainteresowanie, zwiększyliśmy częstotliwość publikacji postów na kanałach społecznościowych (do 6–7 postów tygodniowo), co gwarantuje szybkie dotarcie z informacją do bardzo szerokiego grona odbiorców. Zadbaliśmy też o atrakcyjność i różnorodność form przekazu (komunikaty, artykuły eksperckie, infografiki i filmy), dostosowując naszą komunikację do potrzeb i oczekiwań różnych grup.

Wszystkie komunikaty dotyczące funkcjonowania PCA i wytyczne międzynarodowych organizacji działających w obszarze akredytacji są na bieżąco publikowane w sekcji „Aktualności" oraz w specjalnej zakładce. Na naszej stronie zamieszczamy też opracowania eksperckie dotyczące zagadnień szeroko rozumianego bezpieczeństwa w czasie pandemii, takie jak artykuł „Udział akredytowanych jednostek certyfikujących wyroby w certyfikacji środków ochrony indywidualnej".

Sprawozdanie PCA za rok 2019

Opublikowany pod koniec czerwca dokument zawiera najważniejsze informacje dotyczące funkcjonowania PCA i sytemu akredytacji oraz kluczowe dane liczbowe. Raport podsumowuje działalność PCA m.in. w zakresie udzielania akredytacji, sprawowania nadzoru nad akredytowanymi podmiotami, harmonizacji wymagań akredytacyjnych, nowelizacji polityk i procedur akredytacji, współpracy międzynarodowej i realizacji celów informacyjno-promocyjnych oraz szkoleniowych.

To był kolejny bardzo pracowity rok dla Polskiego Centrum Akredytacji, a coroczne „Sprawozdanie z realizacji planu działania PCA" stanowi doskonałą okazję do zaprezentowania wszystkich najważniejszych obszarów naszej działalności przez pryzmat konkretnych rezultatów i wymiernych korzyści społecznych, jakich dostarcza skutecznie funkcjonujący system akredytacji – napisała we wstępie dyrektor PCA Lucyna Olborska.

Ciągłe doskonalenie tego systemu, harmonizacja polskich i międzynarodowych przepisów w zakresie oceny zgodności, a także budowanie zaufania do akredytacji jako najlepszej metody potwierdzania wiarygodności wyników

badań, wzorcowań, inspekcji, certyfikowanych usług, wyrobów, kwalifikacji certyfikowanych osób i certyfikowanych systemów zarządzania – to nasze cele strategiczne. Misją PCA jest wspieranie rozwoju gospodarczego Polski i ochrona interesów publicznych, w szczególności – zdrowia i bezpieczeństwa ludzi.

Pytania do ekspertów PCA – kampania w mediach społecznościowych

Na początku lipca ruszyła nowa kampania informacyjno-promocyjna PCA – na naszej stronie internetowej i na kanałach społecznościowych opublikowaliśmy serię filmów z odpowiedziami ekspertów PCA na najczęściej zadawane pytania o akredytację. Cykl przybliża sposób funkcjonowania PCA i międzynarodowego systemu oceny zgodności, a także przepisy regulujące działalność akredytacyjną w poszczególnych obszarach.

O korzyściach z akredytacji mówi w filmie Hanna Tugi, kierownik Działu Akredytacji Badań i Certyfikacji Żywności: *Akredytacja udzielana przez PCA wspiera jakość i konkurencyjność polskiego przemysłu, wzmacnia również handel międzynarodowy, eliminując bariery techniczne w eksporcie. Akredytacja PCA jest więc wiążąca i uznawana w większości państw w Europie i na świecie. Dzięki temu akredytacja staje się pewnego rodzaju „paszportem" dla importu i eksportu towarów i usług na świecie.*

Artykuł na temat nowego filmu i kampanii promocyjnej PCA ukazał się w październikowym numerze „ILAC NEWS" (newsletter International Laboratory Accreditation Cooperation).

Dbamy o jakość życia Polaków – premiera filmu

Z myślą o szerokim gronie odbiorców przygotowaliśmy multimedialną kampanię informacyjną, której głównym elementem jest spot promujący hasło „Polskie Centrum Akredytacji: dbamy o jakość życia Polaków", a celem – edukacja na temat korzyści z akredytowanych usług oceny zgodności i roli PCA. W listopadzie i grudniu film był wyświetlany na platformach streamingo-

wych, w serwisach VOD, na ogólnodostępnych portalach i w mediach społecznościowych.

Nowy film pokazuje jeden z obszarów naszej działalności – dzięki usługom akredytowanych laboratoriów badających jakość wody pitnej polska „kranówka" jest czysta i bezpieczna dla konsumenta. Akredytacja to najbardziej obiektywny sposób potwierdzenia kompetencji podmiotów działających w obszarze oceny zgodności. Ponad 1600 podmiotów – w tym laboratoria, jednostki certyfikujące i inspekcyjne – posiada aktualnie certyfikat akredytacji PCA.

Wspierające kampanię krótkie spoty reklamowe pod hasłem „Zapobiegaj" podejmują bardzo aktualny dziś temat ochrony środowiska. Wybierając „kranówkę" zamiast wody w plastikowej butelce, zapobiegasz zaśmiecaniu świata i przyczyniasz się do ograniczenia produkcji plastiku – to ważny przekaz nowego filmu PCA, który dobrze wpisuje się politykę zrównoważonego rozwoju i promuje ekologiczny styl życia.

Współpraca z tytułami branżowymi

Ważnym elementem polityki informacyjnej PCA jest docieranie do szerokiego grona odbiorców za pośrednictwem mediów branżowych. Portal Laboratoryjnie.pl opublikował w lipcu obszerny wywiad z Dyrektor Lucyną Olborską „Nowe wyzwania w działalności Polskiego Centrum Akredytacji". Głównym tematem rozmowy był wpływ pandemii COVID-19 na funkcjonowanie systemu akredytacji i współpracę z laboratoriami.

W tym trudnym dla przedsiębiorstw okresie bardzo istotnym jest, aby nie utracić zaufania do akredytowanych usług i wyników oceny zgodności, w tym akredytowanej działalności laboratoryjnej. Realizacja ocen zdalnych jest skutecznym rozwiązaniem, gdyż anulowanie lub opóźnianie ocen w dłuższej perspektywie uniemożliwiłoby utrzymanie oczekiwanego poziomu zaufania do rynku usług oceny zgodności, a tym samym do rynku wyrobów – mówi w wywiadzie Lucyna Olborska.

W listopadzie w kwartalniku „Laboratorium. Przegląd Ogólnopolski" ukazał się artykuł pt. „Akredytacja laboratoriów w nowych uwarunkowaniach" Tadeusza Matrasa, kierownika Biura ds. Akredytacji w PCA. Również w listopadzie portal FoodFakty.pl opublikował raport „Standardy rodziny GFSI w łańcuchu żywności. Przyszłość standardów jakości i wyzwania COVID-19", w którym znalazł się tekst „Akredytacja: większe bezpieczeństwo żywności" Joanny Skrzypczak, koordynatora w Dziale Akredytacji Badań i Certyfikacji Żywności w PCA.

Autor: Agnieszka Kwiecień, Wydział Promocji i Wydawnictw

Wybrane aspekty współpracy międzynarodowej

Nowe porozumienie między PCA i TAF

Dyrektor Lucyna Olborska w imieniu Polskiego Centrum Akredytacji podpisała porozumienie o rozszerzeniu współpracy z Taiwan Accreditation Foundation (TAF). Sygnatariuszem umowy ze strony tajwańskiej jednostki akredytującej był Chung-Lin Wang, prezydent TAF. Uroczystość odbyła się 15 września formie wideokonferencji i była ważnym punktem polsko-tajwańskich konsultacji gospodarczych, zorganizowanych przez Ministerstwo Rozwoju.

Nowe porozumienie odwołuje się do postanowień umowy zawartej między PCA i TAF 21 października 2016 r. w Tajpej i rozszerza zakres współpracy obu instytucji. Chodzi m.in. o wzajemną uznawalność wyników akredytowanej oceny zgodności i współdziałanie w ramach wielostronnych porozumień oraz członkostwa w międzynarodowych organizacjach EA, ILAC, IAF i APAC. Współpraca międzynarodowa i umowy bilateralne są bardzo istotnym aspektem działalności PCA, przyczyniają się bowiem do likwidowania technicznych barier w handlu i ułatwiają polskim przedsiębiorcom dostęp do rynków eksportowych na całym świecie.

Uroczyste podpisanie umowy było częścią polsko-tajwańskich konsultacji gospodarczych, którym przewodniczyli: ze strony polskiej – podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Krzysztof Mazur, ze strony tajwańskiej – minister Chern-Chyi Chen (Ministry of Economic Affairs). W trakcie dwustronnych konsultacji dyskutowano m.in. o cyberbezpieczeństwie, elektromobilości, współpracy inwestycyjnej i perspektywach rozwoju handlu w obszarze produkcji rolnej. Podpisana została także umowa o współpracy między PARP i Small and Medium Enterprise Administration.

Planowane porozumienie z Uzbekistanem

PCA nawiązało kontakty bilateralne z jednostką akredytującą z Uzbekistanu (The Center for Accreditation O'ZAKK). 22 września odbyło się spotkanie Dyrektor Lucyny Olborskiej z Ambasadorem Republiki Uzbekistan w Polsce Bakhromem Babaevem.

Rozmowa dotyczyła wsparcia O'ZAKK w przygotowaniu do przyznawania akredytacji jednostkom oceniającym zgodność na terenie Uzbekistanu. W dalszej perspektywie planowane jest porozumienie o współpracy między PCA i O'ZAKK w zakresie wymiany informacji i doświadczeń, wdrażania międzynarodowych norm i wytycznych oraz udziału w szkoleniach, konferencjach i warsztatach organizowanych dla audytorów i ekspertów prowadzących procesy akredytacji i nadzoru jednostek oceniających zgodność. Współpraca między obiema jednostkami będzie też przedmiotem dyskusji podczas zaplanowanego na koniec roku VII posiedzenia Polsko-Uzbeckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Gospodarczej.

O'ZAKK, podobnie jak PCA, jest członkiem International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC) – organizacji międzynarodowej zrzeszającej krajowe jednostki akredytujące. Misją ILAC jest m.in. efektywne wspieranie działań zmierzających do eliminacji technicznych barier w handlu poprzez wypracowanie ujednoliconych wymagań w zakresie akredytacji i systemu oceny zgodności.

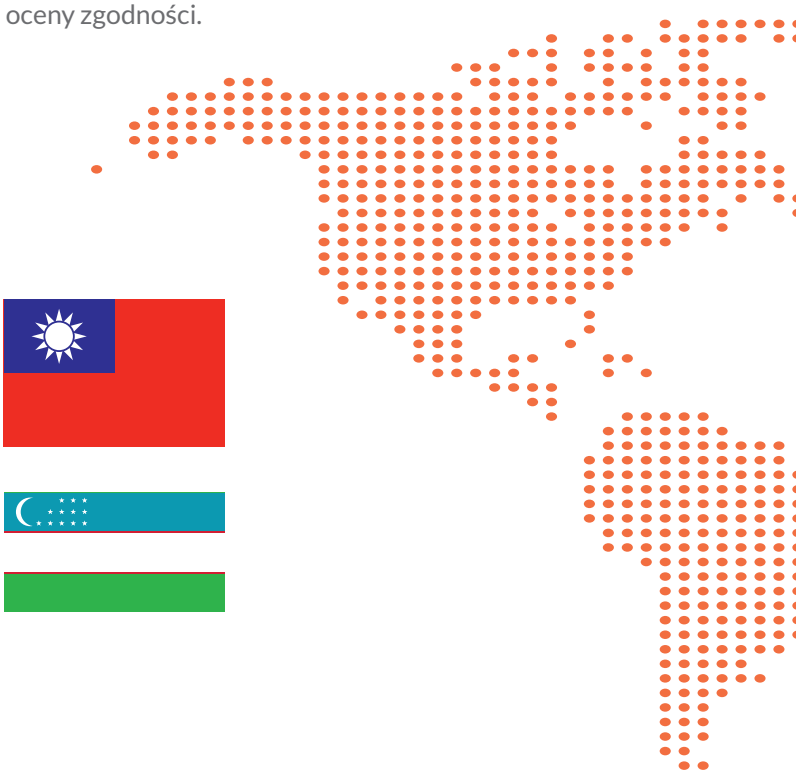

Nowe władze EA

Dyrektor PCA Lucyna Olborska decyzją 46. Zgromadzenia Ogólnego European co-operation for Accreditation (EA) została wybrana na przewodniczącą Komitetu EA ds. Komunikacji i Wydawnictw (EA CPC) i weszła w skład Rady Zarządzającej ds. Technicznych.

To kolejna dwuletnia kadencja dyr. L. Olborskiej na stanowisku przewodniczącej Komitetu EA CPC, którego rolą jest wspieranie jednostek akredytujących w działaniach promujących porozumienie o wzajemnym uznawaniu akredytowanych wyników oceny zgodności (EA MLA). Rada Zarządzająca ds. Technicznych będzie odpowiedzialna za koordynację działań EA w zakresie harmonizacji wymagań dot. funkcjonowania akredytacji w krajach członkowskich UE. Wybory do władz EA związane były z zatwierdzeniem nowej struktury, wynikającej z przyjętej Strategii 2025. Zgromadzenie Ogólne EA, które odbyło się 25–26 listopada 2020 r. w formule zdalnej, podjęło rezolucje dotyczące zarządzania organizacją i zmian w europejskim systemie akredytacji.

Szkolenia otwarte PCA w czasie pandemii COVID-19

Rok 2020 z całą pewnością przejdzie do historii jako szczególnie niekorzystny dla organizatorów różnego rodzaju eventów, w tym szkoleń. Obostrzenia związane z epidemią COVID-19 są restrykcyjne. Powstała więc konieczność i potrzeba udostępnienia innej niż dotychczas formy szkolenia, umożliwiającej spełnienie wymagań bezpieczeństwa sanitarnego w warunkach epidemii.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom naszych klientów, a przede wszystkim mając na uwadze bezpieczeństwo i zdrowie uczestników oraz wykładowców, PCA podjęło decyzję o kontynuowaniu szkoleń w formie zdalnej. I tak, po sześciomiesięcznej przerwie wznowiliśmy szkolenia otwarte dotyczące systemu akredytacji jednostek oceniających zgodność, w tym w zakresie wymagań norm akredytacyjnych. We wrześniu odbyło się pierwsze szkolenie on-line.

Uruchomienie takiej formy szkoleń otwartych wymagało szeregu przygotowań organizacyjnych, proceduralnych i logistycznych. Jednym z kluczowych elementów był wybór narzędzia informatycznego oraz jego testowanie. PCA wykorzystało w tym celu platformę e-learningową Cisco Webex, a pierwsze praktyczne doświadczenia z jej stosowania zostały pozyskane podczas trzydniowego szkolenia PD-1 „System zarządzania według normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018- 02", w którym udział wzięło 19 osób.

PCA udostępnia uczestnikom link do spotkania na platformie Cisco Webex, dedykowany konkretnemu szkoleniu. Zakres, program i materiały merytoryczne na obecnym etapie funkcjonowania szkoleń nie uległy zmianie. Każde szkolenie jest poprzedzane próbnym połączeniem z poszczególnymi uczestnikami i krótkim instruktażem posługiwania się narzędziem Cisco Webex. W przypadku łagodzenia ograniczeń wynikających z epidemii COVID-19, PCA na bieżąco będzie podejmować decyzje o zmianie formy szkoleń, np. na szkolenia hybrydowe, gdzie część uczestników brałaby udział stacjonarnie, a część zdalnie.

W przyszłości planujemy powrót do szkoleń stacjonarnych, ale pozostajemy otwarci także na szkolenia on-line. W przypadku zainteresowania tą forma szkoleń, PCA będzie oferować szkolenia otwarte zarówno w formie stacjonarnej, hybrydowej, jak i w pełni zdalnej. W ostatnim kwartale 2020 r. zaplanowanych jest 9 szkoleń w formie on-line, m.in.: PD-3 „Droga do akredytacji PCA. Podstawowe elementy oceny. Procedura akredytacji", PD-10 „System zarządzania w jednostce certyfikującej osoby wg normy PN-EN ISO/IEC 17024:2012", PD-15 „Metrologia – nadzorowanie wyposażenia pomiarowego w laboratoriach".

Autor: Paulina Kupiec, Wydział Zarzadzania Zasobami Ludzkimi

Akredytacja w liczbach

Zgodnie ze stanem na dzień 23 listopada 2020 r. zarejestrowanych było

1 609

aktywnych akredytowanych jednostek oceniających zgodność

W okresie od 1 stycznia do 23 listopada 2020 r. PCA udzieliło:

40

nowych akredytacji w tym:
32 dla laboratoriów badawczych,
2 dla laboratoriów wzorcujących,
1 dla organizatora badań biegłości,
2 dla producentów materiałów odniesienia,
1 dla jednostki inspekcyjnej,
2 dla jednostek certyfikujących wyroby
w następujących zakresach:

- laboratoria badawcze: badania biologiczne i biochemiczne, badania chemiczne, badania elektryczne i elektroniczne, badania kompatybilności elektromagnetycznej (EMC), badania dotyczące inżynierii środowiska (środowiskowe i klimatyczne), badania ogniowe, badania w dziedzinie nauk sądowych, badania mechaniczne, badania metalograficzne, badania mikrobiologiczne, badania nieniszczące, badania właściwości fizycznych, pobieranie próbek, laboratoria akredytowane do pobierania próbek;
- laboratoria wzorcujące: napięcie DC, prąd DC, napięcie AC, wilgotność względna, temperatura (termometria elektryczna);
- organizator badań biegłości: badania dotyczące inżynierii środowiska (środowiskowe i klimatyczne) – środowisko pracy;
- producenci materiałów odniesienia: nieorganiczne materiały odniesienia, organiczne materiały odniesienia, właściwości fizykochemiczne, gazowe materiały odniesienia;
- jednostka inspekcyjna: inspekcje adekwatności stosowania wspólnej metody oceny bezpieczeństwa w zakresie wyceny i oceny ryzyka;
- jednostki certyfikujące wyroby: ocena zgodności w obszarze dyrektyw/rozporządzeń UE 2014/34/UE, ocena zgodności w obszarze dyrektyw 2008/57/WE oraz 2016/797.

cofnięto **20** akredytacji

zawieszono **23** akredytacje

Wydawca:
Polskie Centrum Akredytacji

Adres:
01-382 Warszawa
ul. Szczotkarska 42
tel.: + 48 22 355 70 00
e-mail: sekretariat@pca.gov.pl
www.pca.gov.pl

Nadzór merytoryczny:
Lucyna Olborska
Małgorzata Tworek
Tadeusz Matras

Redakcja:
Małgorzata Olczak-Wąsik
Agnieszka Kwiecień

Wydanie opracowane przy współpracy Grupy Roboczej
ds. Działań Informacyjno-Promocyjnych PCA:
Paulina Kupiec
Katarzyna Rokosa
Katarzyna Strójwąs
Agnieszka Tykocka-Drozdowska
Katarzyna Wiśniewska
Anna Zajączkowska
Jarosław Balas
Przemysław Gałkowski
Marek Wilgos

Opracowanie graficzno-techniczne:
www.ccpg.com.pl

Polskie Centrum Akredytacji jest krajową jednostką akredytującą, upoważnioną do akredytacji jednostek oceniających zgodność na podstawie Ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 544). Polskie Centrum Akredytacji posiada status państwowej osoby prawnej i jest nadzorowane przez ministra właściwego do spraw gospodarki.